

MIDDELEN EN MAATREGELLEN

Observation:	Middelen en Maatregelen
File:	Zim_M&M_V1.4.doc Mappingtabel_M&Maanvang-beeindigen-V1.4.xls
Versie doc.:	1.4
Status:	~~Submitted~~ ~~Draft~~ Request for Comments ~~Final~~
Standaard:	HL7 Versie 3 Care Provision (mei 2007)
Auteurs:	Angelique Bronmans, Pamela van der Kruk, William Goossen, Judith van der Kooij
Brondocument:	Editie Schuurman & Jordens (2004), Wet bijzondere opnemingen psychiatrische ziekenhuizen, Libresso Deventer De Wet BOPZ voor artsen, VWS (zie literatuurverwijzing)

1. Versie beheer

<i>versie</i>	<i>datum</i>	<i>Wijzigingen</i>	<i>auteurs</i>
1.4.	090707	Finale eindcontrole	Dr. William Goossen, results 4 care bv.
1.3	04-07-2007	Kleine wijzigingen in tekst i.v.m. klaar maken document voor oplevering.	Drs. Judith van der Kooij
1.2	24 mei 2007	Verwerking van op- en aanmerkingen vanuit de klankbordgroep	Angelique Bronmans
1.1	17 april 2007	Aanpassingen nav Bespreking sjabloon	Angelique Bronmans
1.0	10 april 2007	Laatste aanpassingen uitgevoerd. Dwangebehandeling niet meer opnemen in de Zim.	Angelique Bronmans
0.11	18 december 2006	Eindcontrole	Dr. William Goossen
0.8	3 november	Tekstuele aanpassingen	Pamela van der Kruk
0.2	13 oktober 2006	Na aanwijzingen van Ineke veranderingen aangebracht in beschrijving variabelen.	Angelique Bronmans
0.1	10 oktober 2006	Eerste opzet voor Zim_M&M	Angelique Bronmans

2. Doel

De kennisgeving van het toepassen van middelen en maatregelen door de geneesheer-directeur aan de inspectie voor de gezondheid op een daartoe door de minister voorgeschreven formulier. Het betreft het eenduidig registreren van het aanvragen en beëindigen van de toepassing van middelen en maatregelen met betrekking tot artikel 39 van de Wet Bijzondere opnemingen psychiatrische ziekenhuizen (wet Bopz).

3. Wetenschappelijke onderbouwing

Ter bescherming van de rechtspositie van cliënten die onvrijwillig opgenomen, verzorgd en behandeld worden, is de Wet Bopz¹ in oktober 1992 ingevoerd. De inwerkingtreding vond plaats in januari 1994. In mei 2004 is de wet aangepast naar aanleiding van de verplichte tweede evaluatie. Deze wet is van toepassing mits de cliënt verblijft in een instelling die hiervoor is aangemerkt (Bopz-instelling). Deze wet was ontwikkeld voor de (intramurale) psychiatrie, en wordt sinds de indiensttreding van de wet in 1993 ook toegepast in de zwakzinnigenzorg, verpleeghuizen en daartoe aangemerkte afdelingen van verzorgingshuizen.

Middelen en maatregelen

In artikel 39² van de Wet Bopz staat beschreven dat alleen middelen en maatregelen (M&M) kunnen worden toegepast ter overbrugging van de tijdelijke noodsituatie. Middelen en maatregelen toegepast in een noodsituatie betreft die middelen en maatregelen anders dan welke zijn opgesteld in het behandelingsplan van de cliënt. Met een tijdelijke noodsituatie wordt bedoeld een periode waarin dit leidt tot acuut gevaar voor de cliënt zelf of anderen. De M&M kunnen maximaal 7 aanéengesloten dagen (niet-werkdagen daaronder begrepen) worden toegepast dan wel tot het moment van beëindiging van de noodsituatie. Het behandelplan dient te worden aangepast wanneer na 7 dagen de noodsituatie niet is verbeterd en de situatie die aanleiding was tot de toepassing van een middel of maatregel structureel aangepakt dient te worden. De toepassing wordt geregistreerd op speciale, door de minister voorgeschreven, formulieren en gemeld bij de Inspectie voor de Gezondheid.

Met vrijheidsbeperkende interventies wordt bedoeld de interventies en afspraken die beperkende gevolgen hebben voor de individuele vrijheid van de cliënten. Dat kunnen keuzevrijheidsbeperkingen of bewegingsbeperkende interventies zijn. Een beperking is alleen toegestaan wanneer er sprake is van een noodsituatie of een risico³ tot gevaar voor de individuele cliënt of anderen.

Vrijheidsbeperkend handelen mag alleen worden toegepast op grond van artikel 60 Bopz-toets, een rechtelijke machtiging of een inbewaringstelling.

De Wet Bopz eist dat na een onvrijwillige opname een behandelingsplan wordt opgesteld. Dit dient te gebeuren door een daarvoor aangesteld verantwoordelijk persoon die gericht is op geestesstoornissen. (art. 38 Wet Bopz⁴). Overige zorg die niet onder deze stoornis valt hoeft niet te worden opgenomen in het Bopz-onderdeel.

De Bopz-arts maakt melding van de vrijheidsbeperkende handeling aan:

- * de vertegenwoordiger van de cliënt;
- * de inspectie voor de gezondheidszorg.

De inspecteur stelt na beëindiging van elke behandeling een onderzoek in of de beslissing tot een zodanige behandeling over te gaan, zorgvuldig is genomen en of de uitvoering van de behandeling zorgvuldig is geschied.

---

¹ Wettekst Wet Bijzondere Opnemingen in Psychiatrische Ziekenhuizen. Editie Schuurman & Jordens (2004), Wet bijzondere opnemingen psychiatrische ziekenhuizen, Libresso Deventer blz.31. Laatste wetswijziging 13 mei 2004.

² Wet Bopz, art 39: Editie Schuurman & Jordens (2004), Wet bijzondere opnemingen psychiatrische ziekenhuizen, Libresso Deventer. Blz 114.

³ Met risico wordt de kans dat gevaar zal optreden bedoeld.

⁴ Wet Bopz art 38: Editie Schuurman & Jordens (2004), Wet bijzondere opnemingen psychiatrische ziekenhuizen, Libresso Deventer. Blz 108-113.

middelen en maatregelen

1. afzondering;
2. separatie;
3. fixatie;
4. toedienen van medicatie;
5. toedienen van voeding of vocht;
6. een andere vrijheidsbeperkend middel of maatregel dan hier vermeld.

afzondering

Wanneer een onhoudbare situatie is ontstaan doordat de cliënt een extreem agressief gedrag vertoont of voortdurend schreeuwt, kan het besluit genomen worden de cliënt in te sluiten in een speciaal daartoe ingerichte éénpersoonskamer die prikkelarm is. Deze maatregel dient alleen genomen te worden indien er geen andere mogelijkheden zijn om de cliënt tot bedaren te brengen. Er moet verantwoord toezicht blijven tijdens deze maatregel.

separatie

De cliënt wordt voor verzorging, verpleging en behandeling ingesloten in een speciaal daarvoor bestemde ruimte. Deze ruimte is goedgekeurd als separeerverblijf door de minister. Separatie dient niet te worden toegepast ten aanzien van psychogeriatrische patiënten die zijn opgenomen in een verpleeginrichting. Bij ernstig gedragsgestoorde verstandelijk gehandicapten is deze maatregel soms wel noodzakelijke en ook wettelijk toegestaan.

fixatie

Het beperken van de bewegingsmogelijkheden van de cliënt. In situatie van plotseling agressie, psychomotorische onrust, waarbij de cliënt niet tot minder gevaarlijk gedrag is te bewegen en ingrijpen van acuut belang is.

Mogelijke middelen kunnen zijn:

- * het plaatsen van bedhekken;
- * het gebruik van een verpleegdeken;
- * het plaatsen in een diepe stoel.

Indien fixatie een structurele vrijheidsbeperkende maatregel is, dient dit in het behandelingsplan te worden opgenomen. Op dat moment is er geen sprake meer van een M&M in de zin van de Wet Bopz.

toedienen van medicatie

Bij deze maatregel moet gedacht worden aan een noodsituatie die door de geestesstoornis is ontstaan. Het gaat hier om het toedienen van specifieke psychofarmaca, die een rustgevend en agressieverminderende werking heeft. Deze medicatie is niet opgenomen in het behandelingsplan. Het toedienen van medicatie zonder dat de cliënt dit weet is nooit toegestaan.

toedienen van voeding of vocht

Het toedienen van vocht en voeding tegen de wil van de cliënt, bijvoorbeeld bij uitdroging en ondervoeding of een ernstige dreiging hiertoe.

anders, namelijk

Het kan voorkomen dat er een andere vrijheidsbeperkend middel of maatregel getroffen wordt dan omschreven. Deze andere vrijheidsbeperkende middel of maatregel dient bij de registratie daarvan te worden omschreven.

besluitvorming tot vrijheidsbeperkende middelen en maatregelen

stap 1: constatering van een gevaarlijke of risicovolle situatie.

stap 2: informatieverzameling waarin overleg en communicatie met betrokkenen mogelijk is en mogelijke alternatieve interventies geïnventariseerd wordt en besluitvorming welke interventies noodzakelijk zijn.

Stap 3: toestemming van cliënt of diens vertegenwoordiger.

Stap 4: uitvoering van gekozen interventies.

Stap 5: evaluatie uitgevoerde stappen.

Stap 6: verslag en rapportage.

Indien de cliënt en/of de wettelijke vertegenwoordiger tegen het besluit M&M is, bestaat er de mogelijkheid om hiertegen een klacht op grond van artikel 41 van de Wet Bopz in te dienen.

4. Beschrijving variabelen

In onderstaande tabellen worden de variabelen, de vragen, mogelijke antwoorden en de eventuele scoremogelijkheden beschreven. Er worden verschillen tabellen weergegeven, te weten;

1. M&M; situatie bij aanvang;
2. M&M situatie bij beëindiging.

De beschrijving van de variabelen is samengesteld aan de hand van het registratieformulier van VWS, welke getoond worden in hoofdstuk 9.

Het doel van een CMET (Common Message Element Type) is om vaak voorkomende klassen en relaties die altijd hetzelfde zijn, te hergebruiken in nieuwe modellen.

De volgende variabelen uit deze ZIM zijn niet opgenomen in de variabelen tabel, deze staan verwerkt in de daarvoor ontwikkelde CMET:

- * NAW gegevens cliënt;
- * gegevens verantwoordelijke behandelaar;
- * gegevens instelling en de desbetreffende afdeling.

De aanvraag dient uiteindelijk ondertekend ingediend te worden door de geneesheer-directeur.

Item	Vraag	Mogelijke antwoorden	Score	
Situatie bij aanvang algemeen				
	Datum aanvraag	Dag – maand – jaar in cijfers		
1	Is er sprake van Middelen en maatregelen	Een keuzemogelijkheid	☐ Ja ☐ Neen	
2	Is er sprake van een gevaarlijke of risicovolle situatie	Een keuzemogelijkheid Ja of Neen	☐ Ja ☐ Neen	
3	Vindt er overleg en communicatie plaats met cliënt en vertegenwoordiger	Een keuzemogelijkheid Ja of Neen	☐ Ja ☐ Neen	
4	Inventarisatie naar mogelijkheden vrijheidsbeperkende maatregelen	Een keuzemogelijkheid Ja of Neen	☐ Ja ☐ Neen	
5	Wat is de aanleiding tot de maatregel	Meerdere antwoorden zijn mogelijk 1= Valrisico tgv a= geen ziekte inzicht; b = geen mobiliteitsinzicht. 2= Neiging tot dwalen; a= 's nachts, b= overdag. 3= Verbale vijandigheid; a= scheldwoorden, b= beledigingen, c= woede uitbarstingen, d=anders. 4=Bedreiging; a= verbale bedreiging, b= non verbale bedreiging, c= anders. 5= Fysieke agressie; a= gewelddadig gedrag, b= slaan, c= schoppen, d= krabben, e=schoppen, f=gerichte aanvallen op het lichaam, e= anders. 6= Agressie gericht op objecten; a= onbeheerste en roekeloze, b= interieur, c= eigendommen van zichzelf, d= eigendommen van andere, e= anders. 7= Agressie gericht op zichzelf; a= op zichzelf gericht, b= automutilatie (zelfverwonding), c= poging tot zelfdoding.8= Anders:	1. ☐ Valrisico tgv 2. ☐ Neiging tot dwalen 3. ☐ Verbale vijandigheid 4. ☐ Bedreiging 5. ☐ Fysieke agressie 6. ☐ Agressie gericht op objecten 7. ☐ Agressie gericht op zichzelf 8. ☐ Anders	a ☐ geen ziekte inzicht b ☐ geen mobiliteitsinzicht a ☐ 's nachts b ☐ overdag a ☐ scheldwoorden b ☐ beledigingen c ☐ woede uitbarstingen d ☐ anders ..... a ☐ verbale bedreiging b ☐ non verbale bedreiging c ☐ anders..... a ☐ gewelddadig gedrag b ☐ slaan c ☐ schoppen d ☐ krabben e ☐ spugen f ☐ gerichte aanvallen op het lichaam e ☐ anders..... a ☐ onbeheerste en roekeloze b ☐ interieur c ☐ eigendommen van zichzelf d ☐ eigendommen van anderen e ☐ anders..... a ☐ op zichzelf gericht b ☐ automutilatie (zelfverwonding) c ☐ poging tot zelfdoding a ☐ .....
6	Toestemming voor toepassing maatregel van cliënt of vertegenwoordiger	Een keuzemogelijkheid Ja of Neen	Ja ☐ Neen ☐ ☐ cliënt ☐ ☐ ☐ Vertegenwoordiger ☐ ☐	
7	Is er sprake van verzet of geen bereidheid, nog bezwaar.	Een keuzemogelijkheid tussen Ja en Neen en door wie verzet wordt gepleegd. Door cliënt Door vertegenwoordiger	Ja ☐ Neen ☐ ☐ cliënt ☐ ☐ ☐ Vertegenwoordiger ☐ ☐	

8	Waaruit bestaat de noodsituatie.	Het besluit tot welk middel of maatregel is besloten wordt weergegeven 1 = Separatie 2 = Afzondering 3 = Ongewilde toediening geneesmiddelen 4 = Ongewilde toediening voeding/vocht 5 = Rolstoel in kantelverstelling 6 = Rolstoel met blad 7 = Werkblad 8 = Verpleegdeken 9 = Alarmeringsmat 10 = Bedhekken 11 = Zweedse band 12 = Veiligheidsgordel 13 = medische specificatie sederen van cliënt	1 ☐ Separatie 2 ☐ Afzondering 3 ☐ Ongewilde toediening geneesmiddelen 4 ☐ Ongewilde toediening voeding/vocht 5 ☐ Rolstoel in kantelverstelling 6 ☐ Rolstoel met blad 7 ☐ Werkblad 8 ☐ Verpleegdeken 9 ☐ Alarmeringsmat 10 ☐ Bedhekken 11 ☐ Zweedse band 12 ☐ Veiligheidsgordel 13 ☐ Medische specificatie sederen van cliënt
9	Omschrijving van de geestesstoornis.	Geestesstoornis wordt beschreven door Bopz –arts.	
10	Diagnosecode	Er wordt een keuze gemaakt tussen de DSM IV- ICD 9 en ICD 10 code.	☐ DSM IV Code ☐ ICD 9 Code ☐ ICD 10 Code
11	Diagnoseomschrijving	Naar aanleiding van de code wordt de omschrijving in vrije tekst weergegeven.	
12	Welke M&M is gebruikt ter overbrugging van de noodsituatie.	Keuzemogelijkheden tussen het middel of maatregel waartoe is besloten met daarbij de tijdstippen van het middel of maatregel. 1=Separatie 2=Afzondering 3=Fixatie 4=Geneesmiddelen 5= Voeding./vocht	1 ☐ Separatie 2 ☐ Afzondering 3 ☐ Ongewilde toediening geneesmiddelen 4 ☐ Ongewilde toediening voeding/vocht 5 ☐ Rolstoel in kantelverstelling 6 ☐ Rolstoel met blad 7 ☐ Werkblad 8 ☐ Verpleegdeken 9 ☐ Alarmeringsmat 10 ☐ Bedhekken 11 ☐ Zweedse band 12 ☐ Veiligheidsgordel
13		6= Anders, namelijk Opmerking: voor de mogelijkheid 'anders' wordt de omschrijving hiervan weergegeven.	<input type="text"/>
14	Reden dat de toegepaste M&M doelmatig is	Informatie wordt in vrije tekst toegevoegd.	<input type="text"/>
15	Zijn er minder ingrijpende alternatieven toegepast?	Een keuzemogelijkheid tussen Ja en Neen..	☐ Ja ☐ Neen
16	Wat was het minder ingrijpende alternatief	Wordt in vrije tekst toegevoegd	
	Wat was het resultaat van het alternatief	Vrije tekst	
	Heeft er een evaluatie	Een keuzemogelijkheid Ja of	☐ Ja

	zorgproces plaatsgevonden	Neen	☐ Neen									
17	rapportage vastgelegd	Een keuzemogelijkheid Ja of Neen	☐ Ja ☐ Neen									
18	Is de vertegenwoordiger op de <i>hoogte</i> van de klachtenregeling	Keuze mogelijkheid tussen Ja en Neen afzonderlijk voor cliënt en vertegenwoordiger.	<table style="width: 100%; border: none;"> <tr> <td></td> <td style="text-align: center;">Ja</td> <td style="text-align: center;">Neen</td> </tr> <tr> <td>☐ cliënt</td> <td style="text-align: center;">☐</td> <td style="text-align: center;">☐</td> </tr> <tr> <td>☐ Vertegenwoordiger</td> <td style="text-align: center;">☐</td> <td style="text-align: center;">☐</td> </tr> </table>		Ja	Neen	☐ cliënt	☐	☐	☐ Vertegenwoordiger	☐	☐
	Ja	Neen										
☐ cliënt	☐	☐										
☐ Vertegenwoordiger	☐	☐										
19	Is er <i>gebruik gemaakt</i> van de klachtenregeling door de cliënt	Keuze mogelijkheid tussen Ja, Neen	<table style="width: 100%; border: none;"> <tr> <td></td> <td style="text-align: center;">Ja</td> <td style="text-align: center;">Neen</td> </tr> <tr> <td>☐ cliënt</td> <td style="text-align: center;">☐</td> <td style="text-align: center;">☐</td> </tr> <tr> <td>☐ Vertegenwoordiger</td> <td style="text-align: center;">☐</td> <td style="text-align: center;">☐</td> </tr> </table>		Ja	Neen	☐ cliënt	☐	☐	☐ Vertegenwoordiger	☐	☐
	Ja	Neen										
☐ cliënt	☐	☐										
☐ Vertegenwoordiger	☐	☐										
20	Dagtekening van meldingsformulier	Datum moet ingevuld										
21	Handtekening van de Arts- Bopz	Handtekening moet geplaatst.										

Item	Vraag	Mogelijke antwoorden	Score
Situatie bij beëindiging			
1	Datum beëindiging	Dag – maand – jaar in cijfers	
2	Wat voor behandeling heeft er plaatsgevonden	Een keuzemogelijkheid: Ja of neen	☐ Ja ☐ Neen
3	Reden van beëindiging	Een keuzemogelijkheid waartoe het besluit is genomen wordt ingevuld	☐ Er is geen noodsituatie meer ☐ De toepassing is opgenomen in het behandelplan met instemming van cliënt of diens vertegenwoordiger ☐ De toepassing is voortgezet als dwangbehandeling ⁵
4	Zijn er andere dan thans beëindigde vrijheidsbeperkende maatregelen toegepast	Keuzemogelijkheid 1=Afzondering, 2= Ongewilde toediening geneesmiddelen, 3= Ongewilde toediening voeding/vocht, 4= Rolstoel in kantelverstelling, 5= Rolstoel met blad, 6= Werkblad, 7= Verpleegdeken, 8= Alarmeringsmat, 9= Bedhekken, 10= Zweedse band, 11= Veiligheidsgordel.	1 ☐ Separatie 2 ☐ Afzondering 3 ☐ Ongewilde toediening geneesmiddelen 4 ☐ Ongewilde toediening voeding/vocht 5 ☐ Rolstoel in kantelverstelling 6 ☐ Rolstoel met blad 7 ☐ Werkblad 8 ☐ Verpleegdeken 9 ☐ Alarmeringsmat 10 ☐ Bedhekken 11 ☐ Zweedse band 12 ☐ Veiligheidsgordel
5	Hoelang is M&M toegepast	Het aantal dagen dat M&M heeft geduurd of de keuze van niet van toepassing	< 1 2 3 4 5 6 7 1dag dag dagen dagen dagen dagen dagen dagen ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ ☐ niet van toepassing
6	Is de toepassing van de dwangbehandeling tussentijds gewijzigd	Keuzemogelijkheid Nee of aangeven waarin de dwangbehandeling is veranderd.	☐ Nee 1 ☐ Separatie 2 ☐ Afzondering 3 ☐ Ongewilde toediening geneesmiddelen 4 ☐ Ongewilde toediening voeding/vocht 5 ☐ Rolstoel in kantelverstelling 6 ☐ Rolstoel met blad 7 ☐ Werkblad 8 ☐ Verpleegdeken 9 ☐ Alarmeringsmat 10 ☐ Bedhekken 11 ☐ Zweedse band 12 ☐ Veiligheidsgordel
7	Is de toepassing in vraag 6 vermelde onderdelen beëindigd of als behandeling met toestemming voortgezet	Keuzemogelijkheid 1= toepassing is beëindigd, namelijk, 2= toepassing is voortgezet met	1= ☐ Toepassing is beëindigd, namelijk ..... 2= ☐ Toepassing is voortgezet met toestemming van de cliënt, namelijk .....

		toestemming van de cliënt namelijk, 3= toepassing is voortgezet met toestemming van de (wettelijk) vertegenwoordiger en zonder verzet van de (wilsonbekwame) cliënt, namelijk	3= ☐ Toepassing is voortgezet met toestemming van de (wettelijk) vertegenwoordiger en zonder verzet van de (wilsonbekwame) cliënt, namelijk .....
8	Evaluatie zorgproces uitgevoerd	Een keuzemogelijkheid Ja of Neen	☐ Ja ☐ Neen
9	Is er een verslag en rapportage opgesteld	Een keuzemogelijkheid Ja of Neen	☐ Ja ☐ Neen
10	Naam en functie van de persoon/personen die verantwoordelijk voor de beëindiging van M&M of dwangbehandeling	Hier alleen de naam vermelden indien dit een andere persoon is als bedoeld bij vraag	<input type="text"/> <input type="text"/>
11	Dagtekening van meldingsformulier	Datum moet ingevuld worden	
12	Handtekening van de Arts-Bopz	Handtekening moet geplaatst.	

5. Werkinstructie

Indien een tijdelijke noodsituatie zich voor doet, dient de behandelaar dit te melden bij de Inspectie voor de Gezondheid. Het, door de minister voorgeschreven, registratieformulier dient aan de hand van een vragenlijst ingevuld en door de geneesheer-directeur ondertekend te worden.

Het merendeel van de vragen kunnen beantwoord worden door een hokje aan te vinken. Enkele vragen geven de ruimte voor vrije tekst. Hier wordt een kort en bondig antwoord gevraagd.

Na het beëindigen van de noodsituatie dient dit eveneens gemeld te worden bij de Inspecteur voor de Gezondheid middels een registratieformulier gericht op het beëindigen van de noodsituatie.

Aandachtspunten:

Beide formulieren dienen door de geneesheer-directeur ondertekend te worden.

6. Interpretatierichtlijnen

Zie daarvoor de wetteksten en toelichtingen van VWS zoals genoemd bij de literatuur.

7. Zorgproces

Het behandelplan dient te worden aangepast wanneer na 7 dagen de noodsituatie niet is verbeterd en de situatie die aanleiding was tot de toepassing van een middel of maatregel structureel aangepakt dient te worden. De toepassing wordt geregistreerd op speciale, door de minister voorgeschreven, formulieren en gemeld bij de Inspectie voor de Gezondheid.

8. Literatuur/bronvermelding

Editie Schuurman & Jordens (2004 4^e druk), Wet bijzondere opnemingen psychiatrische ziekenhuizen Libresso Deventer. VWS, (januari 2002), De Wet BOPZ voor Artsen, Den Haag, VWS.

VWS, (januari 2002), De Wet BOPZ voor verzorgenden en verpleegkundigen, Den Haag, VWS.

VWS, (januari 2002), De Wet BOPZ voor cliënt en familie, Den Haag, WVS

ZonMw, (maart 2002) Evaluatie Wet bijzondere opnemingen psychiatrische ziekenhuizen, Den Haag.

www.tijdschriftvoorpsychiatrie.nl/zoeken/download.php?id=969

<http://web.inter.nl.net/hcc/F.Strijthagen/wrdb/bopz.html>

http://www.advisaris.nl/ECD%20files/M32/Doc/bopz_tcm10-66580.pdf

www.webforms.nl/gezondheid/mm.jsp

http://www.minvws.nl/images/2270047_tcm19-111955.pdf

**Meldingsformulier
Middelen of maatregelen**

artikel 39,
van de Wet Bopz

Bijlage IV

Situatie bij beëindiging

1. Naam instelling

Plaats

2. Naam verantwoordelijk behandelaar

Functie

3. Naam afdeling

4. Geboorte-achternaam patiënt/
bewoner (incl. voorletters)

5. Geslacht

Man

Vrouw

6. Geboortedatum

--	--	--	--	--	--	--	--

7. Datum beëindiging middel of
maatregel

--	--	--	--	--	--	--	--

8. Juridische status bij beëindiging

RM

BOPZ-indicatie

IBS

Anders onvrijwillig, namelijk

IBS procedure gestopt

9. Inzet van andere dan de thans
beëindigde middelen of maatregelen?

Geen

Wisselende tijdstippen

Vaste tijdstippen

Continu

Separatie

Afzondering

Fixatie

Beveiligingsmiddelen

Voeding/vocht

10. Reden van beëindiging van de
toepassing van de middelen of
maatregelen

Er is geen noodsituatie meer;

De toepassing is opgenomen in het behandelplan met instemming van de patiënt of diens (wettelijk) vertegenwoordiger;

De toepassing is voortgezet als dwangbehandeling* op grond van artikel 38, vijfde lid, Wet Bopz en er is een behandelplan opgesteld of bijgesteld.

*Dit dient als dwangbehandeling te worden gemeld (Zie meldingsformulier dwangbehandeling Bijlage I).

11. Naam en functie van de persoon/
personen verantwoordelijk voor de
beëindiging van het middel of
de maatregel (dient alleen te worden
ingevuld indien dit een andere
persoon is als bedoeld in vraag 2)

12. Dagttekening meldingsformulier

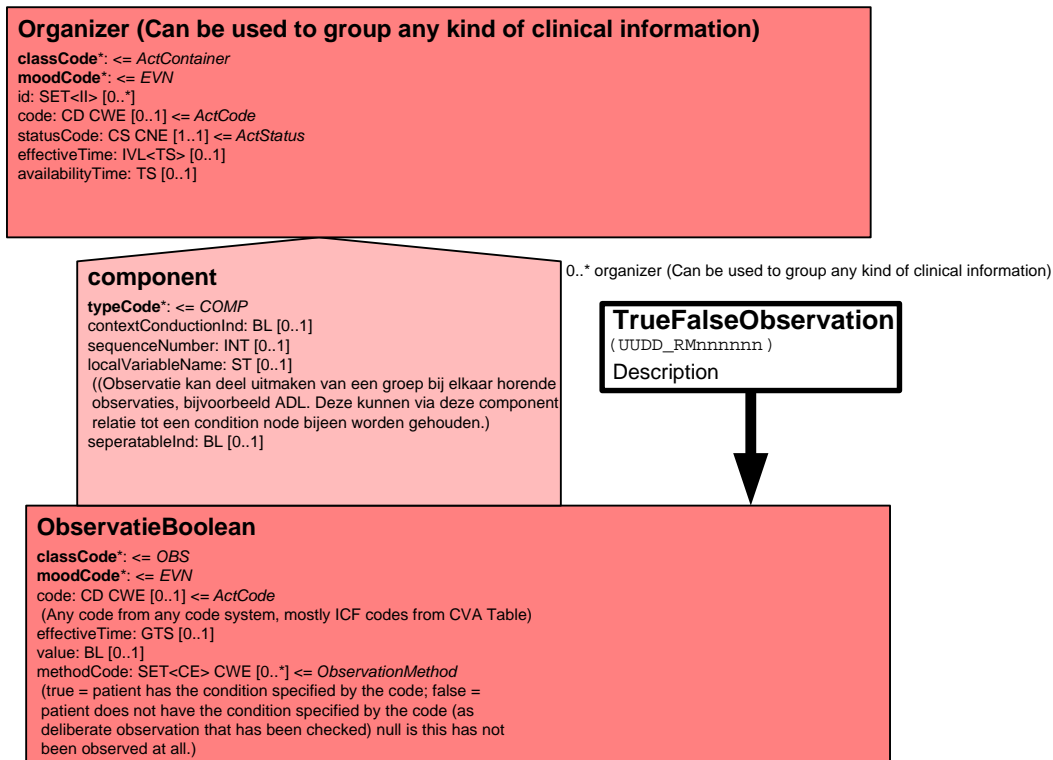
--	--	--	--	--	--	--	--

13. Handtekening van de geneesheer-directeur

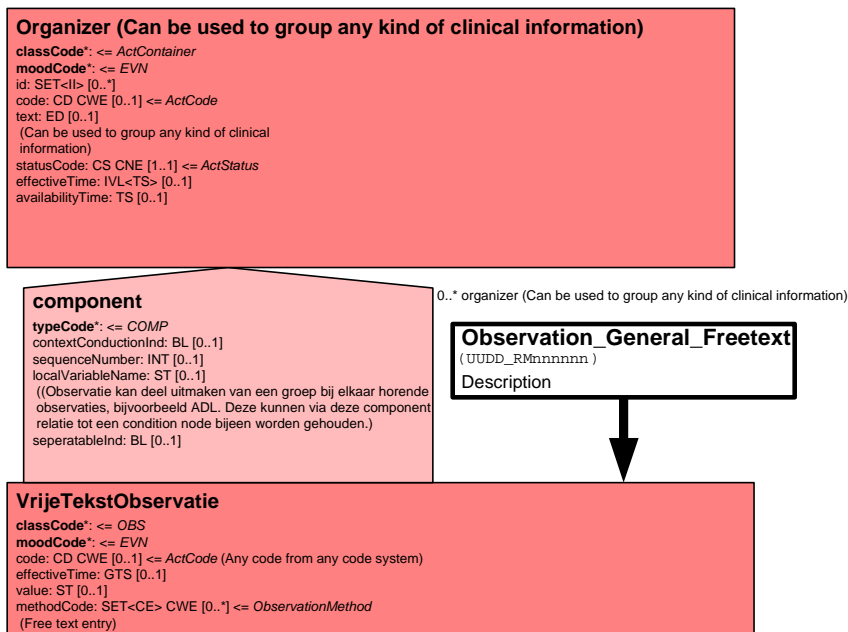
--

10. Model en beschrijving

Voor de variabelen middelen en maatregelen waarop gescoord kan worden met de keuzemogelijkheid 'ja/nee' kan het volgende model worden gebruikt.

Voor de variabelen waarbij vrije tekst ingevoerd moet kunnen worden, kan gebruik gemaakt worden van onderstaand model.

11. Mappingtabel uittreksel en OID voor vocabulaire

Op grond van de zorginformatie die is verkregen zijn de variabelen bepaald die een rol spelen bij het bepalen van de toepassing van middelen en maatregelen of dwangbehandeling. In paragraaf 10 is getoond welke type model nodig is om deze variabelen te modelleren.

Alle informatie wordt bijeen gebracht in een mappingtabel.

Hieronder wordt een toelichting op de kolommen in de mappingtabel gegeven.

Variabele uit instrument:	Hierin staan alle variabelen uit de variabelentabel vermeld.
Verplicht/optoneel/reden verplicht:	Hierin wordt aangegeven of de variabelen verplicht of optioneel zijn.
DMIM:	Deze kolom laat zien welk type model gebruikt wordt.
Plaats in HL7 Model:	Hierin wordt aangegeven dat het om een waarde gaat.
Cardinaliteit :	Hoe vaak mag de variabelen voorkomen.
Vocabulaire	Vanuit welk classificatiesysteem wordt uitgegaan.
Code:	Hierin staat vastgelegd welke code, met de daarbij behorende uitleg, van het classificatiesysteem bij de variabele behoort.
Voorbeeld:	Indien noodzakelijk kan een voorbeeld worden gegeven als toelichting op de scoremogelijkheid.

Voor de opname van de variabelen in een HL7 v3 bericht is een correcte weergave van de schaal, de codes en de mapping naar HL7 v3 noodzakelijk. Die is in onderstaande tabel opgenomen.

De hier in opgenomen codes zijn verplicht.

Een ander belangrijk onderdeel hier is de HL7 OID (unique Object Identifiers). De OID voor ActiZ Eenheid van Taal is: 2.16.840.1.113883.2.4.4.46. Voor doel, opbouw en functie van de OIDs wordt naar de implementatiehandleiding verwezen.

De mapping tabel is in een separaat Excel file opgenomen.

12. XML voorbeeld berichtfragment

Er is nog geen XML bericht beschikbaar.

13. Copyrights

licenties van bronmateriaal

Voor het gebruik de Elektronische meldingsformulieren Middelen en Maatregelen heeft u een licentie nodig. Via de website van Sdu uitgevers kunt u zich abonneren: <http://www.webforms.nl/gezondheid/mm.jsp>

gebruik van de zimmten

De ZIMmen voor Eenheid van taal zijn voor ActiZ uitgewerkt en er is bepaald dat deze ZIMmen voor algemeen gebruik zijn.

14. Screenshots

Is niet van toepassing in dit zorginformatiemodel.

15. Nadere toelichting

Bij het meldingsformulier bij de aanvang van middelen en maatregelen dient het behandelingsplan/zorgplan op grond van artikel 38 meegestuurd te worden.

16. Contactinformatie

Actiz
Oudlaan 4
3515 GA Utrecht

Acquest
Dorpsstraat 50
2396 HC Koudekerk aan den Rijn

Epping Consultancy
Holterveste 49
5221 KL 's Hertogenbosch

Results 4 Care
De Stinse 15
3823 VM Amersfoort

17. Disclaimer zorginformatiemodel

ActiZ als opdrachtgever en Acquest, Results 4 Care en Epping Consultancy als uitvoerders besteden de grootst mogelijke zorg aan de betrouwbaarheid en actualiteit van de gegevens in dit zorginformatiemodel. Onjuistheden en onvolledigheden kunnen echter voorkomen. ActiZ en Acquest, Results 4 Care en Epping Consultancy zijn niet aansprakelijk voor schade als gevolg van onjuistheden of onvolledigheden in de aangeboden informatie, noch voor schade die het gevolg is van problemen veroorzaakt door, of inherent aan het verspreiden van informatie via het internet, zoals storingen of onderbrekingen van of fouten of vertraging in het verstrekken van informatie of diensten door ActiZ of Acquest, Results 4 Care of Epping Consultancy, of door U aan ActiZ of Acquest of Epping Consultancy via een website van ActiZ of Acquest of Results 4 Care of Epping Consultancy of via e-mail, of anderszins langs elektronische weg. Tevens aanvaarden ActiZ en Acquest en Epping Consultancy geen aansprakelijkheid voor eventuele schade die geleden wordt als gevolg van het gebruik van gegevens, adviezen of ideeën verstrekt door of namens ActiZ of Acquest of Results 4 Care of Epping Consultancy via dit zorginformatiemodel. ActiZ of Acquest of Results 4 Care of Epping Consultancy aanvaardt geen verantwoordelijkheid voor de inhoud van informatie in dit zorginformatiemodel waarnaar of waarvan met een hyperlink of anderszins wordt verwezen.

Indien informatie die op de elektronische versie van dit zorginformatiemodel is opgenomen ook schriftelijk wordt verstrekt, zal in geval van tekstverschillen de schriftelijke versie bepalend zijn. Dit geldt indien de versieaanduiding van beiden gelijk is. Een definitieve versie bepaalt echter boven een conceptversie. Een gereviseerde versie bepaalt altijd boven een eerdere versie.